

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
GÖÇ VE UYUM ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

21 Mart 2018 Çarşamba

21 Mart 2018 arşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.48
BAŞKAN: Atay USLU (Antalya)

BAŞKAN – Sayın milletvekili arkadaşlarım, Sayın Genel Müdürüm, hoş geldiniz.

Biz Göç ve Uyum Komisyonu olarak üçüncü yasama yılında yeni bir isimle çalışmalarımıza devam ediyoruz. Birinci ve ikinci yasama döneminde “Mülteci Hakları Koruma Alt Komisyonu” olarak çalışıyorduk. İnsan Hakları İnceleme Komisyonumuzda alınan kararla “Göç ve Uyum Komisyonu” olarak ismimizi değiştirdik. Göç ve uyum daha kapsayıcı, öbür taraftan daha hak temelli, bir taraftan da toplum ile yabancıların birbirleriyle uyumu sağlanarak ortaya kültürel anlamda, ekonomik anlamda veya sosyal anlamda daha ciddi katma değerlerin oluşmasını sağlayacak bir süreç olarak değerlendiriliyor uyum süreci. Bu uyum sürecinde de “Türkiye neler yapmalı, neler yapıyor?” Bu konuları incelemek üzere ismimizi değiştirerek biraz daha kapsayıcı bir Komisyon olarak çalışalım istedik. İnşallah yeni çalışma dönemimizde sahada Suriyelilerle ilgili ve diğer göçmenlerle ilgili çalışmalar yapacağız. Suriyeliler Türkiye’de geçici koruma statüsüyle bulunuyorlar. Onun dışında, Türkiye’de uluslararası koruma başvurusuyla bulunan sığınmacılar var. Yine, hemen bunların dışında da ikamet izniyle Türkiye’de yaşayan düzenli göçmenler var. Toplam olarak 4,5 milyona yaklaşmış durumda, 4,5 milyon civarında Türkiye’de göçmen yaşıyor. Bunların tamamıyla ilgili çalışmalar yapacağız, uyumlarıyla ilgili çalışmalar yapacağız. İnşallah bunları da raporlayacağız.

Tabii, Fırat Kalkanı Operasyonu ve ardından da Zeytin Dalı Operasyonu sonrasında bölgede, Suriye’de güvenli bir alan oluşturuldu. Oraya da Suriyelilerin geri dönüşleri, gönüllü olarak yeniden yerleştirilmeleri söz konusu. Fırat Kalkanı bölgesine yaklaşık olarak 140 bin civarında Suriyeli geri döndü. İnşallah, şimdi Afrin bölgesinde de bu süreç devam ediyor. Bu bölgeye de 200 binden fazla Suriyelinin dönmesini bekliyoruz. O bölgeye gönüllü olarak kendilerinin geri döneceğiyle ilgili zaten bilgiler, haberler kamuoyunda görülmekte, izlenmekteyiz.

Avrupa’daki süreçle ilgili de komisyon olarak değerlendirmelerde bulunacağız. Biliyorsunuz, Türkiye 3,5 milyon sığınmacıya, Suriyeli sığınmacıya ev sahipliği yaparken Avrupa’nın birçok ülkesinde “50 sığınmacıyı alalım mı almayalım mı, kabul edelim mi etmeyelim mi?”

gibi tartışmalar var ve ondan öte, orada hem uyumları anlamında hem insan hakları, mülteci hakları anlamında ihlaller olduğunu biliyoruz. Bunları da yerinde incelemek amacıyla, Avrupa’daki süreci de takip etmek amacıyla çalışmalar yapacağız diye düşünüyorum.

Komisyonumuz birinci ve ikinci bölümlerdeki çalışmalar sonunda bir rapor yayınladı. Rapora hem kurumlar hem bakanlıklar hem de uluslararası kuruluşlar ve STK’ler nezdinde ciddi bir geri dönüş oldu. Rapordan çok fazla istifade edildiğini ifade eden kurumlarımız oldu. Raporla ilgili, raporun içeriğiyle ilgili yeni şeylerin eklenmesi gerektiğini söyleyenler oldu. Dolayısıyla bu anlamda, rapora gelen eleştiriler ve katkılar anlamında da çalışmalarımıza devam edeceğiz. İnşallah, ikinci dönemde de bir rapor hazırlayacağız. Bu süreç, Türkiye için, ülkemiz için, bölgemiz için önemli bir süreç; doğru yönetilmesi, iyi yönetilmesi gereken bir süreç. Biz de bu iyi yönetime katkıda bulunarak inşallah göçün herkesin faydasına bir olgu olarak önümüzdeki dönemde yönetilmesini sağlamayı hedefliyoruz.

Bugün Komisyonumuzda Uluslararası İşgücü Genel Müdürü Sadettin Bey misafirimiz olacak. Sadettin Bey'den biz başta Suriyeliler olmak üzere, Suriyelilerin dışındaki sığınmacılar ve düzenli göçmenlerin de çalışmalarıyla ilgili bilgi alacağız. Türkiye'de 3,5 milyon sığınmacı var ama çok azı kayıtlı olarak çalışıyor. Bunların nedenleri nedir? Bu süreç nasıl artırılabilir? Kayıt içine nasıl alınabilir? Onunla da ilgili projelerinizi, fikirlerinizi almak isteriz.

Buyurun.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle ben de hem kurumum hem de şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, sizin de belirttiğiniz gibi, özellikle son yıllarda ülkemiz hem uluslararası alanda dikkat çeker şekilde yükselttiği enerjisiyle hem de bölgemizdeki birtakım coğrafi olaylar sebebiyle ciddi bir göçmen akımına uğramış durumda ve ciddi bir göç güzergâhı üzerinde bulunmaktadır.

Tabii, son günlerde özellikle Suriyeliler bağlamında gündeme gelen göç olgusu aslında, sizlerin de bildiği gibi, ülkemizin uzun yıllardır sürekli maruz kaldığı bir olgu. Biz bu süreç içerisinde Bakanlık olarak çok değişik şekillerde sürekli yer aldık. Eğer uygun görülürse -Genel Müdürlüğümüz yeni kuruldu bu son gelişmeler ışığında- bu süreç içerisinde ülkemiz nasıl bir yol katetti kısaca bundan bahsedip sonra Suriyeliler, düzenli göçmenler ve Suriye dışındaki diğer göçmenler üzerine yaptığımız çalışmaları ve öngörülerimizi izah etmek istiyorum, size arz etmek istiyorum.

Efendim, girişte de söylediğimiz gibi, ülkemiz, aslında hakikaten özellikle son yüz yıldır, 1930'lu yıllardan bu tarafa, hepimizin bildiği gibi, mübadele sürecinden bu tarafa neredeyse görünmeyen bir göç ülkesi hâlinde. Tabii, bunu söylememizin temel amacı şu: Ülkemiz göç konusunda ve eski deyimle muhacir konusunda yani göçmen konusunda hakikaten tecrübeli. Ülkemiz hem dışarıya verdiği iş gücü anlamında hem de ülkemize gelen iş gücü anlamında gerçekten ciddi tecrübeye sahip bir ülke. Kısaca şematik olarak gösterdik ama bizim ülkemiz... En çok bilinen İskân Kanunu biliyorsunuz. Aslında bu İskân Kanunu göç üzerine çıkarılmış bir kanun ve tamamen orada gelen göçmenlerin durumlarına ilişkin Türkiye'deki yerleştirilmeleri, yaşam şartları gibi konuları içeren bir kanun. Dolayısıyla 1934'lerden bu tarafa aslında hakikaten biz bu süreci sık yaşayan bir ülkemiz. Daha sonra, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan olaylar ve bizim ülkemize gelen akınlı birlikte Avrupa Kıtası'yla ciddi bir iş gücü ya da insan gücü, insan göçü anlamında bir ilişkimiz oldu. Orada da malumunuz -yine kısa geçeceğim ama- Cenevre Sözleşmesi'nde birtakım mülteci hakları daha ayrıntılı bir şekilde yer aldı. Orada, yine sizlerin de bildiği gibi, birtakım çekincelerle biz de bu sözleşmeye imza koyduk. Tabii ki hem coğrafi nedenlerden dolayı çekincelerimiz vardı hem de bizim içinde bulunduğumuz bölge itibarıyla çekincelerimiz vardı. Biz de bunu buraya yansıttık. Ama esasen bizim 1960'lı yıllardan sonra hep yurt dışına kendi iş gücümüzü ithal durumumuz vardı. Bu bize ciddi tecrübeler kazandırdı. Çünkü bizim dışarıya giden vatandaşlarımız, gittikleri ülkelerde tutunabilmeleri için birtakım becerilere sahip olmalıydı. Oradaki haklarının korunması için başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere, ülkemizin ilgili kurumları doğrudan gittikleri ülkelerle iletişim içerisinde olması gerekiyordu. Biz 1960'lardan sonra -en çok bilinen- Almanya'ya, Belçika'ya, Fransa'ya, Hollanda'ya, daha sonraları kuzey ülkelerine, ondan sonra Libya dâhil güney ülkelerine, Suudi Arabistan gibi ülkelere -dışarıya doğru- ciddi bir göç akını verdik. Bakanlığımız 1960'lı yıllardan sonra -hâlen de öyle- bizim insan gücümüzün gittiği ülkelerde sürekli iş gücü göçüne yönelik anlaşmalar, görüşmeler, hatta hukuki anlamda davalara müdahaleler olmak kaydıyla gerçekten bu konuda hem dışarıya verdiğimiz iş gücü göçü hem de ülkemize gelen iş gücü göçü anlamında tam ortasında olarak hem ciddi mevzuat değişiklikleri hem de uluslararası anlamda ülkemizin savunmalarını yürüten bir rol oynamıştır.

Daha sonra, özellikle biz dışarıya iş gücü göçünü verirken dışarıdan da ciddi şekilde ülkemize bir iş gücü akını oldu. Bu, yine belirttiğim gibi, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nden sonra, gelen kişilerin, özellikle doğumuzdan batıya doğru geçiş yapmak isteyen mülteci ya da uluslararası koruma talep eden -şimdi adını tam koyduğumuz- kişilerin hakları konusunda geçtikleri kıtaya doğru yani Avrupa Kıtası'na doğru birtakım uygulamalar gündeme geldi. Dolayısıyla biz ülkemizde ilk kez 1990'lı yıllardan sonra şimdi "mülteci" dediğimiz, daha sonra da 2013 yılında Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'yla net tanımlarını koyduğumuz yani "uluslararası koruma", "başvuru sahibi", "ikincil koruma", "şartlı mülteci", "mülteci" gibi tanımlamalarımızı bu süreç içerisinde net şekilde yaptık. Ama burada önemli olan şu: Bu gelen kişilerin ya da bizden giden kişilerin belli bir süre sonra mutlaka ekmek kavgasına düştüğü kesin. Bizim ülkemize gelenler de öyle. Bunlar ister mülteci olsun ister turistik amaçla gelsin ama belli bir süre sonra bu ülkede yaşamayı tercih etsin, dolayısıyla eninde sonunda bunlar bizim iş gücü piyasamıza bir şekilde dâhil olmaya çalışıyorlar ve ondan sonra da bizim kurallarımıza uymak zorunda. Bir kısmı kültürel anlamda, bir kısmı onların geldiği ülkedeki iş gücü tanımlarının farklı olması anlamında birtakım sıkıntılar yaşadılar. Biz de ilk defa 2003 yılında çerçevesini çizdiğim gelen bu göçmenlerin ülkemizdeki iş gücü piyasasına uyumlarını ve çalışma şekillerini tanımlayacak şekilde bir kanun çıkardık, bu da Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun. Biz de ülkemize gelen yabancıların iş gücü piyasasına erişimlerini ve iş gücü piyasasındaki haklarını, onların yerli iş gücüyle birtakım ilişkilerini düzenleyen bir kanun çıkardık 2003 yılında. Bu ciddi bir kanundu yani bu geçtiğimiz süreç içerisinde iş gücü göçüne ve yabancı iş gücünün değerlendirilmesine yönelik ciddi ve en temel kanundur, 2003 yılında çıkardık. Fakat daha sonra hem bu uluslararası anlamdaki iş gücü göçünün hem de bizim ülkemizdeki, hakikaten, ciddi gelişmelerin hem coğrafyamızda hem ülkemizdeki hem ekonomik anlamda hem siyasi, politik anlamda ciddi gelişmelerin neticesinde bu tanımlamaları güncellememiz gerekti ve 2006 yılında İskân Kanunu'nda birtakım göçmen tanımlamalarını yaptık. Daha sonra, eminim, burası Mülteci Hakları Komisyonuydu, bunları incelemiştir ama burada bunların hepsinin iş gücü piyasasına erişimleriyle ilgili kısımlarında Bakanlığımız sürekli ilgili bakanlıklarla koordineli bir şekilde çalışarak hem uyumlarına hem bizimkilerin hem de yabancıların iş gücü piyasasına erişimlerine yönelik çalışmaları yürüttü. Ve en son 2016 yılında Uluslararası İşgücü Kanunu'nu çıkardık ve bu kanunla birlikte de bizim Genel Müdürlüğümüz kurulmuş oldu.

Tabii, bu 2003 yılından sonra, biliyorsunuz, 2011 yılında Suriyelilerin ülkemize gelmeleriyle birlikte hakikaten ciddi gelişmeler oldu ve bunların birtakım hukuki haklarını ve ülkemizdeki kalışlarını düzenleyecek şekilde İçişleri Bakanlığıyla birlikte yapılan çalışmalarda İçişleri Bakanlığının Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda birtakım tanımlamaları yaptık ancak daha sonra iş gücü piyasasına uyumlamalarıyla ilgili de düzenlemeler gerekiyordu. Daha sonra 2014 yılında Geçici Koruma Yönetmeliği'ni ve 2016 yılında da bunların yani geçici koruma kapsamındaki yabancıların iş gücü piyasasına erişimlerine yönelik yani çalışma izinlerine dair bir yönetmelik yayınladık, daha sonra, hemen bir iki ay sonra da uluslararası koruma kapsamındaki yabancıların iş gücü piyasasına erişimlerine yönelik çalışma izinlerine dair yönetmeliği yayınladık. 2016 yılında da en son temel kanunumuz olan Uluslararası İşgücü Kanunu, bütün bu tecrübelerle dayanarak bütün ilgili kurumlarla, başta İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Başbakanlık ve diğer kurumlarla çalışarak kanunumuzu çıkardık.

Teşkilatımız 2016 yılında kuruldu ve teşkilat şeması 6 daireden oluşan, 2 genel müdür yardımcısı 1 de genel müdürden oluşan bir şema. Mümkün olduğunca bu edindiğimiz tecrübe anlamında bir teşkilatlanmaya gitmeye gayret ettik. Fakat burada önemli olan şu: Bu kısaca bahsettiğim tecrübemizi bu kanuna aktarmaya çalıştık. Bu kanunun ruhuna bakıldığında üç temel unsur göze çarpıyor. Bunlardan birisi: Türkiye'nin ihtiyacı olan nitelikli iş gücünü ülkemize çekme amacı, buna yönelik bir bölüm oluşturduk. Daha sonra her ne sebeple olursa olsun, ülkemizde kalan, ülkemizden geçiş yapmak için ülkemize gelen ama kalan ya da turistik amaçla gelip kalan ya da ülkemize çalışma amacıyla gelenlere,

biz bunlara “gönüllü göç” ya da “isteğe bağlı göç” diyoruz, bu tip, bu kapsamda gelen yabancıların ülkemizde iş gücü piyasasına erişimlerine yönelik düzenlemeler içeren bir bölüm ekledik, bu da isteğe bağlı kısımda. Bunlara belirli şartlar getirdik, o şartlarda çalışma izinlerini verebileceğimiz şekilde düzenlemeler yaptık.

En son, tabii, bu Suriyelilerle gündeme gelen “zorunlu göç” dediğimiz -malumunuz- zorunlu göç kapsamında gelen yabancıların iş gücü piyasasına erişimlerine yönelik bir düzenlemeyi de içerisine koyduk.

Nitelikli iş gücü en çok, biliyorsunuz, son bir yıldır özellikle gündeme geldi, Turkuaz Kart kavramıyla gündeme geldi ama bizim nitelikli iş gücünden anladığımız, sadece Turkuaz Kart değil çünkü Turkuaz kartı belirli bir şekilde vermek için zaten tanımlamıştık ama Turkuaz Kart kapsamında olmayıp “istisnai nitelikli yabancı” dediğimiz yani bunlar araştırmacı olabilir, yatırımcı olabilir, bilimsel, teknolojik anlamda ya da kültürel anlamda ya da sanatsal anlamda ülkemize katkı sağlayacak kişilerin çalışma izinlerinde ve ülkemizde bulunmalarına yönelik kolaylıklar sağlayan bir bölüm ekledik bu kısım içerisine. Sadece bunlar değil, özellikle “yatırım” dedik ama bu yatırımın içerisinde Turkuaz Kart sahibi olanların haricinde belli niteliklere sahip ama ülkemize ekonomik anlamda katkı sağlayacak kişilere de birtakım muafiyetler sağlayan, kolaylıklar sağlayan bir bölüm ekledik bu nitelikli iş gücü kısmının altına da. En son olarak da hep duyulan ve sizlerin de bildiğiniz Turkuaz Kart sistemini koyduk ayrıca. Turkuaz Kart sistemine de bir puanlama sistemi getirdik, bu puanlama sistemini 5 ayrı kısımda tanımladık; spor, kültürel ve sanatsal aktiviteler kapsamında çalışanlar, nitelikli iş gücü anlamında ülkemizin ihtiyaç duyduğu kısım, bir de yatırımcı anlamında ihtiyaç duyulanlar olarak. Bunların da her bir bölümünü kendi içerisinde puanlama tablosuyla değerlendirebileceğimiz bir tablo oluşturduk. Bunu da bitirdik, bütün altyapısını hazırladık, yönetmeliğini de çıkardık. Ancak henüz daha Turkuaz Kart kapsamında bir Turkuaz Kart verdiğimiz yabancı bulunmamaktadır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Neden?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çünkü burada önemli olan şu: Bizim zaten içimizde nitelikli yabancılar var, bunlara kolaylıklar sağladık. Teşkilatımız çok yeni, dikkat ederseniz, hep demek istediğimiz şuydu: Yurt dışından özellikle ülkemize çekebileceğimiz nitelikli yabancılar için biz bunu düşünmüştük. Zaten içeride de var vereceklerimiz ama bunlar zaten içimizde. Onlarla da görüşüldü ama bir program kapsamında altyapı falan hazırlandı, bunların listesi çıkarıldı.

BAŞKAN – Yönetmeliği çıktı değil mi bunun?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, yönetmeliği de çıktı, her şeyimiz hazır. Yurt dışında şu anda DEİK başta olmak üzere, hepsiyle temasa geçtik yani beş altı aydır. Hatta geçen yazdan bu tarafa geçmedi ama liste oluşturuyoruz Sayın Başkanım şu anda yurt dışından.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Turkuaz Kart dışında istisnai olarak verdiğiniz var mı?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Var tabii, çok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – İşçileri Bakanlığıyla ortaklaşa mı?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, bütün izinlerimiz İşçileri Bakanlığıyla ortaklaşa. Bizim on-line sistemimiz var Göç İdaresi Genel Müdürlüğüyle, Dışişleri Bakanlığıyla ve ilgili diğer kurumlarla, turizm sektörü ise Turizm Bakanlığıyla on-line sistemimiz var. Mutlaka onlarla görüşerek yani biz izni vermeden önce onlarla mutlaka görüş alışverişi olur, o kapsamda değerlendiriyoruz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Turkuaz Kart’ı ne zaman biz başlattık?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL –Kanunla başladı, 2016 ama yönetmeliğini biz 2017’de çıkardık.

BAŞKAN – Başvuru aldınız mı Turkuaz Kart’a?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Henüz yok, almadık.

BAŞKAN – Başvuru almadınız.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Aslında Sayın Başkanım, Turkuaz Kart’ı şöyle düşünmüştük biz: Bu seçici bir kart, ülkemizin ihtiyaç duyduğu kişiye, bizim ya da sizlerin önerisi ya da bu konuda tecrübeli olan kurumların önerisiyle -uluslararası kuruluşlar dâhil- “Bir havuz oluşturalım, onlar içerisinden verelim.” demiştik. Ya da biz yurt dışında bir araştırma yapıp bunun ülkemize gelmesinde fayda varsa onu ülkemize çekebilmek için bir..

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – O ayrı bir şey de başvuruya açsanız da insanlar başvursa, siz o havuzdan seçersiniz.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Efendim, şu anda aslında o aşamaya geldik. Neden? Çünkü bu kanun Meclisten geçerken de malumunuz çok tartışıldı, “Bu Suriyelilere mi verilecek?” diye. Biz bunu televizyonlarda çıktık, konuştuk ama şöyle bir durum var: Başvuruyu almada, hakikaten, sistemler kilitleniyor bir açtık mı çünkü herkes başvuru yapıyor o arada. Biz biraz sistem daha otursun dedik, şu anda muhtemelen o aşamaya geldik.

BAŞKAN – Turkuaz Kart, uzun dönemli çalışma izni değil mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, süresiz çalışma izni, uzun dönemli çalışma izni. Bunun farkı şurada aslında diğer kartlarla birlikte: Burada yine İçişleri Bakanlığıyla ortak çalışarak çıkardık bunu. Diğer yabancılarda biz çalışma iznini doğrudan şirketine veriyoruz ve yabancının kendisiyle ilgili ama Turkuaz Kart’ta kişinin kendisine veriyoruz ve ailesine de oturma izni veriyoruz Sayın Başkanım yani öyle bir ayrıcalık koyduk orada.

BAŞKAN – Şu andaki çalışma izninde başvuran kişi A üniversitesi için başvuruyor, bu kişi B üniversitesine geçeceği zaman her şey sıfırlanıyor, yeniden alıyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet.

BAŞKAN – Ama Turkuaz Kart’ı vererek bu kişi A üniversitesinden B üniversitesine geçerken size bildirimde bulunacak ama yeniden izin almayacak.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Almayacak, evet.

Tabii, bunun bir değerlendirme süreci var bize başvursa da. Öyle bir kısaca hani biz ilk üç yıl geçiş süresi...

BAŞKAN – Bence bunları geçelim hızlıca.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Evet, onlar bizi ilgilendirmiyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bir de kısaca, gönüllü göç kapsamında gelenler var, onları da değerlendiriyoruz, onları da yerel iş gücünü gözeterek, ihtiyacımızı gözeterek veriyoruz, öncelikle yerel iş gücüne öncelik veriyoruz.

BAŞKAN – Vermediğimiz sektörleri söyleyin şu anda. Yasak olan sektörler var mı hâlâ?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yasak olan sektör değil de meslekler var.

BAŞKAN – Veteriner?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, veteriner, hemşire, avukatlık, diş hekimi. Doktorları aştık, denklik alması şartıyla onlar var.

BAŞKAN – Burada kaç kişi çalışıyor şu anda, bu izinle Türkiye’de?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Şu anda 104 bin, rakamları vereceğim burada. Yani bu yeni, 15 Mart itibarıyla, şu anda böyle bir istatistiğimiz var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Bu çalışma izni değil mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çalışma izni evet, sadece çalışma izni verdiğimiziz.

BAŞKAN – Suriyeliler dâhil mi bunun içine?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Dâhil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Hangi ülkeden bu 104 bin?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, o da var, ayrıntısı da var ama buraya koymadık galiba. Süre sanki kısa denildi ama onların ayrıntıları var.

BAŞKAN – En çok yine Uzak Doğu ülkelerinden mi ev hizmetlerinde?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Ev hizmetlerinde var ama Uzak Doğu değil, aslında onlar Gürcistan falan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Çin ve Japonya?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çin ve Japonlar aslında öncelikle bizim kamusal projelerimizde çalışıyor, örneğin kömür havzalarında yine termik santrallerde, onların kurumunda, kuruluş aşamasında çalışıyorlar, sonra geri dönüyorlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Özel şirketlerde?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet özel şirkette... Japonlar mesela termik santrallerde...

BAŞKAN – Kocaeli civarında çalışıyor Japonlar.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Var evet, sayıları çok değil ama sizin buyurduğunuz gibi ev hizmetleri tarzında.

Bir de bizim malumunuz uzun yıllardır Karadeniz Bölgesi’nde hep yaz ayında fındık toplamaya gelen Gürcülerimiz vardı. Bunlar da şimdiye kadar sıkıntılıydı, turist olarak giriyorlardı, bahçelerde toplayıp çıkıyorlardı. Biz bunu geçen sene Sayın İçişleri Bakanımızın da talimatıyla yani “Buna bir çözüm bulalım.” denildi, zaten vardı bizde ama prosedür fazla gibi geldiği için biz bunu kolaylaştırdık. İçeriye giriyor, içeriye girince hangi yerde çalışacaksa çalışacağı yerde kaymakamlığa gidiyor. Biz sistem kurduk, YUMİ-NET dedik ona da, pilot olarak başladık, belki Adana’ya falan da aktarıyoruz diye, yine İçişleri Bakanlığı Göç İdaresiyle birlikte yaptık bu konuyu, zaten genelgeyi İçişleri Bakanlığımız yayınladı. Bu yabancı uyruklu mevsimlik işçiler bu YUMİ’nin adı. Orada kaymakamlığa gidiyor, kendi kaydını yaptırıyor, orada bir ekran açılıyor kendisine, kaydını yaptırarak çıktısını alıyor mühürlü, onunla birlikte üç ay içerisinde, üç aylık doksan günlük muafiyet kapsamında istediği bahçede çalışıyor.

BAŞKAN – Bunların SGK’sı vesairesi nasıl oluyor?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Onlar aynı yerliler gibi, tarım iş gücüne yani tarım sigortasına tabiler. Çünkü bizde de öyle, diğerleri de öyle aslında bizim hep SGK normal yerinde...

BAŞKAN – Peki, bunu yerel otorite yani kaymakamlık ve valilik bu belgeyi verirken herhangi bir kriter var mı?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Var tabii. Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz onun kriterlerini belirleyip geçen sene genelge olarak yayınladı.

BAŞKAN – Suriyeliler de dâhil mi bunun içine?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yok.

BAŞKAN – Mevsimlik işlerde Suriyeliler çalışmıyor mu şu anda?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çalışabilir ama bu kapsamda değil. Az sonra onları da vereceğim, onlar da muafiyet kapsamında.

BAŞKAN – Bu şekilde ne kadar kişi çalıştı geçen yıl, mevsimlik işlerde?

Onlar da genelde Gürcüler... Gürcüler genelde onlar da.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Gürcüler, 218’di galiba. Çünkü geçen sene yeni başladık, biz sistemi kurana kadar neredeyse sezonun ortası oldu, biraz düşüktü sayı. Bir de il müdürlüklerimizi bilgilendirmemiz falan zaman aldı, geçen sene başladık çünkü zaten ama bu sene şimdiden biz o taraflara yazışmalarımızı başlattık.

Evet, geçici koruma kapsamında Suriyeliler, biliyorsunuz onlar için de aslında bir kolaylık sağladık. Diğer yabancıların haricinde bizim sistemimize giriyorlar, 99’la başlayan yabancı kimlik numaralarını yazıyorlar, bilgileri Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüzden otomatik geliyor, çalıştıracak olan işveren de kendi SGK tescil numarasını giriyor, “getir” deyince onun bilgileri de otomatik geliyor ve biz kendisinin bir fotoğrafını alıyoruz kimliğini basabilmek için, bir de iş sözleşmesini alıyoruz. Bu ikisini alıp iznini gönderiyoruz Türkçe ve Arapça olarak. Yani prosedürü de kolaylaştırdık sıkıntı olmasın diye çünkü “Çalışma izni prosedüründen dolayı başvurmuyoruz.” denilmişti, onu aşmak için. Bunun için de kitapçıklar...

BAŞKAN – Bunu ne zaman düzenlediniz, en son değişikliği ne zaman yaptınız?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Geçen sene.

İlk baştan itibaren böyle, bunu da yine Göç İdaresi Genel Müdürlüğü...

BAŞKAN – Ama işletmede 10’a 1 şartını arıyorsunuz?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – 10’a 1 şartını arıyoruz ama şöyle: Şu ana kadar çok az aradık belli sektörlerde, turizmde falan, pek o tarafa kaydırmadık. Onun haricinde çalışma iznine ulaşabilsinler diye zaten bir yönetmeliğimizden gelen yetki var.

BAŞKAN – Sektörde açık olduğunu duyunca...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, açık olduğunu duyunca uygulanıyor ama şu ana kadar genellikle uygulamadık yani çok az bir yerde uyguladık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ön izinden bahsetmişsiniz ama sağlık, eğitim... O ön izni nereden alıyorlar, ilgili bakanlıktan mı?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sağlık sektöründe çalışacaksa Sağlık Bakanlığından. Bu normal izinler için de böyle. Eğer eğitim sektöründe çalışacaksa Millî Eğitim Bakanlığından. Bize gelmeden önce o işte doktora “Hekimlik yapabilir.” diye bir belge alıyor.

BAŞKAN – Denklik belgesi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Denklik belgesi gibi, evet.

BAŞKAN – Şimdi bu anladığım kadarıyla yöntem olarak bir kişiyi çalıştırmak isteyen işletme sahibi Suriyelinin bilgilerini alıyor, sisteme giriyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sadece yabancı kimlik numarası yeterli Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, onun bir fotoğrafını... Sisteme giriyor ve siz ondan sonra bununla ilgili izin süreçlerini başlatıyorsunuz. Tahmini ne kadar sürede bu izin çıkıyor?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Otuz gün.

BAŞKAN – Kriteriniz var yani. Maksimum otuz günde veriyoruz? Reddediyorsunuz veya veriyorsunuz?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Biz reddediyoruz ama çoğunlukla verdik şey olmasın diye. Ha, şöyle oluyor, şimdi buraya koymadım ama: Mesela sözleşme istiyoruz biz, sözleşme yerine bir cümle yazmış “Ben bunu çalıştırıyorum.” diye gönderiyor yani o malumunuz...

BAŞKAN – Bir matbu sözleşme yapın siz de onu.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Var, hepsi var “web” sayfamızda. Aslında, örnekleri de getirdik, biz dağıttık ama.

BAŞKAN – Çok önemli değil, anladım, siz o formatı hazırlamışsınız.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Formatı hazırladık, hepsi var. Ama hani bu normal çalışma hayatının genel sorunları oraya da yansıyor yani anlatabildim mi? Yani işveren-işçi ilişkisi...

BAŞKAN – Oradaki problem şudur diye düşünüyorum: “Çalıştırmak istiyorum, normal Türk işçi olsa hemen alıyorum, aynı anda SGK’sını giriyorum, sonra arkasından şey yapıyorum.” biliyorsunuz yani devam edip başlıyor. Şimdi siz otuz gün diyorsunuz. Kişi geliyor, başvurusunu yapıyor, “Tamam, senin başvurunu alalım, Çalışma Bakanlığına gönderelim, oradan olumlu sonuç geldiği gün seni çalışmaya başlatalım.” diyoruz. Bu otuz günlük süreden dolayı Suriyeli orada ne yapacak otuz gün? O şehirde kalmayabiliyor, yeni iş bulabiliyor veya ne bileyim kayıt dışı bir işe girebiliyor, oradan çıkmak istemiyor, böyle bir şey var ortada. Bunu, bu başvuruyu Türk vatandaşları gibi otomatik izne çevirip siz otuz gün içinde değerlendirdikten sonra bunun devamına veya reddine karar verseniz belki süreç biraz daha hızlanır diye düşünüyorum.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Doğrudur ama orada arada bir sistem işliyor Sayın Başkanım Göç İdaresiyle biliyorsunuz.

BAŞKAN – Tabii, güvenlik süreci işliyor, onu biliyorum.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Biz de bir an önce bitmesini istiyoruz ama arada yani kim olduğunu kimse bilemiyor onun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Hayır, kayıt altına alıp iş yerinde tutmak güvenlik açısından daha emniyetli öyle değil mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Doğrudur, bizce de bir mahzuru yok.

BAŞKAN – Biz bunu teklif edelim çünkü sahada en çok şey bu hani oluyor ama “Bana ne zaman çalışma izninin geleceğini bilmiyorum. Ben otuz beş gün, kırk gün dışarıda bekleyeceğim.” diyor Suriyeli. İş yeri sahibi de diyor ki: “Benim bir tane garsona ihtiyacım var, ben kırk gün de bekleyemem ki ya gayriresmî çalıştıracam.”

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sayın Başkanım, rakamları size arz edebiliriz. Başvuruya başlayıp da vazgeçen hemen hemen hiç yok gibi bakın yani sıkıntı o değil. Sıkıntı, çalışma hayatının genel sorunları. Diyor ki kişi: “Ben asgari ücret vereceksem yerli çalıştırırım.” Biliyorsunuz, 800 liraya çalıştırıyor. Yani sıkıntı o değil, bakın biz sistemden takip ediyoruz.

BAŞKAN – Tabii, tabii, işverenden de kaynaklanan sorunlar olduğunu biliyorum.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bakın, ben yaklaşık bu konu çıktıktan beri Antep başta olmak üzere, hatta İçişleri Bakanımız, bizim Bakanımız ve 10 ilin valisi, il müdürlerimiz, ticaret odası başkanlarımız, sanayi odası başkanlarımız toplantı yaptık 2 kez, dedik ki: “Biz size gelelim, oraya ofis kuralım.” Şu anda Gaziantep’le ofisi bitirmek üzereyiz örnek olsun diye. “Gelsin Suriyeli, siz alın başvurusunu, onaylayın bize gönderin.” Bakın, dediğimizi diyoruz. Ama gelen sayısı az.

BAŞKAN – Anladım. Peki, mevsimlik işçilerde nasıl oluyor şimdi Suriyeliler?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Mevsimlik işçilerde de bunlar tamamen evet, muafiyet kapsamındalar, bizim İŞKUR il müdürlüğümüze gidiyorlar, İŞKUR il müdürlüğümüzde yine bizim bir ekranımız var orada, oraya kaydını yaptırıyor, hemen oradan çıktısını alıyor, bizim il müdürümüz onaylıyor, veriyor, bir yıl boyunca istediği bahçede ya da çoban olarak bir yerde çalışabiliyor, biz kaydını alıyoruz sadece.

BAŞKAN – Peki “İstediği bir yerde veya bahçede bir yıl boyunca çalışabilir.” diyorsunuz.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çalışır, süresi bir yıl.

BAŞKAN – Aynı il içinde değil mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Aynı il içinde, evet.

BAŞKAN – Antalya’da belge alan burada da çalışamaz.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii.

BAŞKAN – Peki, Antalya, biliyorsunuz şeye kapalı. Bu Antalya’daki çalışma izinleri nasıl olacak? Ben de Antalya milletvekiliyim ve Antalya’da da mevsimlik işlerde çalışanlar var, çalışmak isteyenler var. Bu süreci Göç İdaresiyle ortak bir şekilde koordine ederek çözebilir miyiz?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, çözeriz, sıkıntımız yok. Zaten bu geçtiğimiz sezonda öyle bir iki konuşarak çözdüğümüz var, verdiklerimiz var.

BAŞKAN – Yani Antalya’da şimdi çalışmak isteyen Suriyeliler kaydı Antalya’da olmamasına rağmen sizin İŞKUR müdürlüğünüze...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yok, çalışamaz efendim şu anda.

BAŞKAN – Çalışamaz değil mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet. Kaydı olduğu ilde çalışacak ama biz Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüzle bu konuları konuştuk. Bize başvuru yaptığı anda, baktık Antalya mesela, hemen bildiriyoruz, onlar hemen aktarıyorlar.

BAŞKAN – Antalya’ya aktarmıyorlar biliyorsunuz. Antalya, 80 il dışında bir istisna. Orada bir sorun yaşıyoruz.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, o biliyorsunuz İçişleri Bakanlığımızın konusu. O aktardıktan sonra biz hemen iznini veriyoruz ama bunu konuştuk yani diğer iller için bunu...

BAŞKAN – Konya’da sorun yok.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sorun yok, veriyoruz. Diyelim, Antep’ten kaydı var, Konya’da çalışmak istiyor. Bize başvurunca biz bildiriyoruz, hemen aktarıyor. Böyle aktardıklarımız oldu yani o da önünde engel olmasın diye onu da aştık. Yönetmelik değişikliği lazım onun için biliyorsunuz eğer iyice kaldırılınsa denilirse ama bir de şöyle bir durum var, bakın, daha önce denildi ki: “Harcı kim verecek? Suriyeli mi versin, işveren mi versin?” İşveren zaten yanaşmıyor, malumunuz. Biz de bunu bakın -Dışişleri Bakanlığı yetkili- normalde şu anda 700 küsur lira bir harç şu anda 228 lira, düşürdük onu. Geçen yıl 200 liraydı yani “Harç parası da yüksek o yüzden çalıştırılmıyor.” denilmişti; onu da düşürdük şu anda. Yani Dışişleri Bakanlığı yetkili bu konuda onlarla yazıştık, Maliye Bakanlığıyla yazıştık, harcı da düşürdük. Yani aslında hani neyi bize öne sürdülerse hepsini aşmaya çalıştık ama buradaki temel sorun... Hani madem “sorun” deyince, söylediğim gibi Türkiye’de genel bir sorun var, kayıt dışılık sorunu fakat onun haricinde bir de gelenlerden...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Yani başvurmak isteyenin işini kolaylaştırmak aslında.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii ki, tamamen ona yaklaştık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) - Ona yönelik yapmamız lazım.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yine bir şey gerekiyorsa yaparız bakın, çünkü biz de kayıtlı çalışmalarını istiyoruz. Hatta şöyle durumlar var: Bakıyoruz SGK’dan -biz teyit ediyoruz on-line bağlantımızla- kişi primini yatırıyor; bizden izin almamışsa, gidiyoruz işverene diyoruz ki: “Bak, kaçığa düşmemen için...” Çünkü onun niyeti belli yani kaçak değil, o ya prosedürü bilmiyor ya da atladı, bilmiyoruz.

BAŞKAN – SGK sizden izin almadan kayıt yapıyor mu?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Şimdi koyduk onu “Çalışma izni alması lazımdır.” diye bir şey çıkıyor, daha önce yoktu ama.

Ama bakın, orada bu gelen kişilerin çok hareketli olmaları, bir de artık beş altı yıldır bu sistemi benimsemeleri bizim için çok önemli. Şimdi, biz bu dönem, geçen sene biraz yaptık –işte, valilerimizle toplanmıştık- tamamen sahada ofisler kuracağız inşallah. O ofisler sadece başvuru ve bilgilendirme ofisleri. Bunu uluslararası kuruluşlarla da konuştuk yani bizim yetmediğimiz yerlerde onların imkânlarını kullanacağız. Gelip bilgilendirilecekler yani bilgi eksikliği varsa diye. Bunun için ayrıca birtakım şeyler düşündük. Şimdi, bu sene tamamen bilgilendirmeye, farkındalık yaratmaya yönelik, yani “Çalışma iznini alın, işte, ücret düşü ya da çok kolay başvurabilirsiniz, ilimizde ticaret odasında başvuru ofisi var, gidip orada başvurabilirsiniz.” gibi birtakım çalışmalara başladık şu anda. Bunu geçen sene de yaptık. Şimdi -Harun Bey, yaptığımız dosyalardan birini getirdiniz mi?- bakın, biz bütün illere, sokaklara bile attırdık. Yani hakları, nasıl başvuru yapabilirler diye videolar çektik, grafiksel olarak anlattık yani on dakikada başvurabilirsiniz gibi hem Türkçe, İngilizce, Arapça, Fransızca, Rusça bile vardı.

BAŞKAN – Peki, bu mevsimliği de anladık bu anlamda. Devam edelim bence.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bakın, bunlar o bizim bahsettiğimiz kitap Arapça, Türkçe yani referans bilgiler. Yan tarafta adım adım gösteriyor, bunun videosu da var mesela nasıl olacağını gösteren. Çalışma iznimiz de hem Türkçe hem Arapça.

BAŞKAN – Devam edelim, biz şimdi sayıları görelim.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, 2016’da bizim yönetmeliğimiz çıktı malumunuz. O günden bugüne biz resmî olarak çalışma izni veriyoruz, verdiğimiz rakamlar şu anda bu. Malumunuz, geçici koruma kapsamında olanlar var, onlar şu 3,5 milyon dedik. İşte, 19.578 kişi 15 Mart itibarıyla, bir de ikâmetli olanlar var, onlar da tabii bizim kapsamımızda, onlar da var ve toplamı 39.935.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Çok az.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet ama hakikaten şu içinden geçtiğimiz süreç yani yardımlar da bunda büyük etken bakın.

BAŞKAN – Evet.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bir de yardım alıyor bunlar çünkü bize geçince yardım kesilecek belki. Eski yeşil kartı biliyorsunuz. Yeşil kartlı bir kişiye “Ben sizi sigortalı yapacağım.” dediğinizde, hemen çıkıyordu “Yeşil kartım düşecek” diye, hatırlıyor musunuz? Yani bu da ona benzer bir durum oldu şimdi Sayın Vekilim, hakikaten yani sıkıntımız...

BAŞKAN – Şimdi, bunların içinde bağımlı çalışanlar, bağımsız çalışanlar var.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Onlar da var. Dikkat ederseniz, sol tarafta bir metnimiz var, şirket ortağı bağımlı, bağımsız. Onların hepsi bağımsız değil, bağımsızlar çok az. Bağımsızlar çünkü... Şirket ortakları da var, biz onları girişimci kapsamında alıyoruz.

BAŞKAN – Bu sayının içinde değil mi onlar?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sayının içerisinde.

BAŞKAN – 19 binin içerisinde şirket ortakları da var.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – 19 binin içerisinde ve şirket ortakları da var.

BAŞKAN – Evet.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sol tarafta ayrıca veriyoruz onu. Mesela, bu 39 binin içerisinde 13.327’si şirket ortağı yani kendi işini kurmuş ya da ortak olmuş. Biz bunları destekliyoruz en azından yardımdan çıksınlar, kendi ayaklarının üstünde dursunlar diye ve daha çok ona yönlendiriyoruz, girişimci olsunlar diye. Onu ayrıca verdik çünkü.

Evet, şimdi efendim, malumunuz olduğu üzere, 2011’den geçen seneye kadar hatta belki 2016’nın başına kadar, bizim yönetmeliğimiz çıktığı zamana kadar bunlara ciddi bir AFAD koordinasyonunda, AFAD’ın başkanlığında biliyorsunuz sürekli kriz yönetimi yapıldı. Biz bunun adına şimdi böyle diyoruz. Yani artık, süreç uzayınca bu göçün yönetilmesi lazımdı ama daha önce bu krizi yönettik biz, kriz yönetimiymi hakikaten. AFAD koordinasyonunda yürüyordu sizlerin de malumunuz olduğu gibi ama süreç uzayınca... O sizin de malumunuz, artık kurumlarda bir araya geldik Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, biz yani Göç İdaresi, dedik ki: “Arkadaşlar, bu işin biteceği yok, bizim bunu artık göç yönetimine dönüştürmemiz lazım.” ve zaten bu mevzuat da yavaş yavaş ona doğru gitti malumunuz. Her kurum kendi görevini aldı, biz de aldık. Yani 2016, 2017, özellikle 2017 yılında biz bunların birtakım profillerini çıkarmak için, önümüzü görebilmemiz için çalışmalara başladık. Biz de bir çalışma yaptık ve dikkat ederseniz, bu, şu anki rakam itibarıyla ama bunlar değişiyor siz de biliyorsunuz. Bizim muhatabımız 15-64 yaş arası yani “Bunlar çalışabilir nüfus” diyoruz. Bu, bizim öngörümüz artık önümüze dönük. Geçen seneden bu tarafa bu çalışmaları yaptık biz. Bir hesap yaptık ve bizde bulunan çalışma izni başvurularını değerlendirdik, bunların geldikleri yerdeki yaklaşımlarını,

oradaki iş gücüne katılım oranını -mesela, orada yüzde 45 civarında geldikleri yerde- değerlendirdik, birçok parametreyi değerlendirdik. Kadınların iş gücüne katılmama istekliliğini yani bunların hepsini değerlendirdik, yüzde 8 civarında ve kendimize bir on yıllık projeksiyon çizdik. Ama şu ilk bizim gördüğümüz, mesela 15-64 yaş aralığında yukarıdaki çalışma çağı toplam 900 bin civarında bizim hedef kitlemiz. Bunu Brüksel’de falan da, siz de biraz önce söylediniz “Ya, 3,5 milyon kişi var, siz işte şimdi 40 bin kişiye izin vermişsiniz.” diyorlar. Biz bunu 3,5 milyon olarak almıyoruz, bizim muhatabımız 900 bin kişi. Çünkü bunların yarısı kadın, yarısı çocuk yani kadın, engelli var, yaşlı var biliyorsunuz. 3,5 milyon içerisinde bizim muhatabımız nedir diye bir çalışma yaptığımız için...

BAŞKAN – Çalışma çağında kaç kişi var?

ULUSLARARASI İŞ GÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çalışma çağı değil efendim.

BAŞKAN – Çalışabilme isteğinde ve yeteneğinde...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çalışmak isteyen kişi kaç kişi? Çünkü bir çoğunun da istekliliği yok bakın, biz bunun da bir analizini...

BAŞKAN – Evet.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, böyle bir çalışma yaptık.

Tabii, şimdi bunu kısa kesmek için uzatmıyorum ama bunu önümüzdeki beş yıllık, on yıllık projeksiyonda da koyduk. Nedir o? Şimdi, 15-64 yaş arası var ama mesela, 10-15 yaş arası da önümüzdeki beş yılda yine bizim muhatabımız olacak; onu da aldık yani bir on yıllık projeksiyon koyduk. ama şu anda bizim çalışmamız 900 bin kişi bizim muhatabımız. Bu ne demek? Biz 900 bin kişiye ulaşmamız lazım ve onun üzerine çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Neler yapacağız bunlarla ilgili? Buna Göç İdaresi geçen sene sonuna doğru biraz başladı ortak çalışmalarımızla. Onlar kayıtları alırken mesleki beceri profillerini de çıkarabilmek için sorular konuldu oraya ama tabii, tam bir sonuç alınamadı. Çünkü beyan usulüyle olduğu için kişi “Ben şuyum.” diyor ama aslında öyle bir şey değil. Burada özellikle sağlık sektörü ve eğitim sektöründe çok sorun yaşadık. O yüzden de geçen seneden itibaren hem Sağlık Bakanlığında hem Millî Eğitim Bakanlığında bir komisyon kuruldu. “Ben eğitimciyim.” dediğinde biz Millî Eğitim Bakanlığına yönlendiriyoruz. Oraya gidiyorlar, orada dört beş haftalık, bazen iki aylık, sekiz haftalık falan birtakım programlara dâhil oluyorlar. Ondan geçtikten sonra Sağlık Bakanlığı da uygun görürse bir belge veriyor onlara “Evet, bu hemşiredir.” ya da “Hemşirelik yapabilir.” gibi diye. Şu anda Sağlık Bakanlığından belgeli binin üzerinde kişi, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’nün taşradaki teşkilatlarında çalışıyor. Bakın, bu şekilde geçirdiğimiz. Aynı şekilde Millî Eğitim Bakanlığında da var. Yani “Ben öğretmenim.” dediğinde biz oraya yönlendiriyoruz. Eğer Millî Eğitim Bakanlığı “Evet, bu, bu işi yapabilir.” derse biz o zaman alıyoruz. Bunu tabii, şu anda diğer sektörlerde, diğer mesleklerde yapmak çok zor ama temaslara başladık. Yani yeri gelince ticaret odalarını kullanacağız. Yani “Ben tezgâhtarım.” dediğinde ona yönelik bir şeyi düşüneceğiz. Şimdi, onlarla temaslarımızı kurduk. Bu bahsettiğim ticaret odasıyla başkanlarıyla toplantılar da bu yönde de yaptık, hâlen de gidip illerle görüşüyoruz, o illeri onlara yönlendirmek için. Ne yapacağız? Bu sefer biz net olarak -ulaşabildiğimiz kadarıyla- beceri ve mesleki profillerinin oluşturulmasını sağlayacağız, şu anda ona çalışıyoruz, yeni başladık. Önümüzde de bir sistem oluşturacağız bununla ilgili, tamamen otomasyon sistemi. Sonra eğer bunların nitelikli olanları varsa, beceri sahibi olanlar, bunları belgelendireceğiz. Daha sonra belki belgesi olup da burada kullanamayanların onların belgelerinin geçerliliğini yapacağız, bunu da bir prosedürümüze koyduk çünkü lazım bunlar. En son ve büyük bir kesim bizim gördüğümüz “vasıfsız” dediğimiz aslında biz bunlara “istihdam altı” diyoruz. Yani değişik sebeplerden dolayı ya çalışmak istemiyor ya da hiçbir becerisi yok. Yani öyle olup da iş gücüne katılmayanları ne yapacağız, diye

onun üzerinde çalışıyoruz şu anda. Yani istesenez de girmiyor ya da... Şu anda oldu, gittik Gaziantep'te bir proje yürüttük, 21 kişiyi bir işe yerleştirdik. Bakın, en uzun kalan yirmi gün oldu çünkü niyeti yok çalışmaya. Hatta Ankara'da var, As Tavukçuluk. Bakın, beyefendiyle temasa geçtik, "İhtiyacım var." dedi. Karaman'da bisküvi fabrikaları var. Buradaki en yakınımızda çağırdık beyefendiyi, projeye -İŞKUR'dan destek verdik yani primleri de karşılıklı projeden karşılanacak- koyduk, inanın on gün durmadı kimse. Yani öyle bir kitle var şu anda elimizde. Evet, deniyor ki, mesela 3,5 milyonda 40 bin kişiye izin verdiniz. Yani bir türlü kayda girmiyor çünkü farklı sebepleri de malumunuz üzere.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Kamplarda kalanlara böyle bir çalışma yaptınız mı?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Kamplardaki genç, kadın kesimine böyle bir proje yapılarak en azından onların kamplardan çıkıp normal bir hayata geçmeleri için.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Şimdi, kampların devri oldu biliyorsunuz. Onunla ilgili ne yapacağımızı ortak çalışıyoruz. Daha önce de çalıştık ama şu anda bizim esas hedef, odaklandığımız kesim dışarıdaki kesim. Yani sürekli hareketli ve sürekli bizi sıkıntıya sokan yani son zamanlarda üç beş ay önce biliyorsunuz bazı iş kazalarında da Suriyeliler karşımıza çıktı. Dolayısıyla, değişik kurumlarla birlikte sürekli üzerine gittiğimiz kesim dışarıdaki kesim ama kamplar da bizim yine hedef gruplarımızda onlarla da çalışacağız, zaten Göç İdaresiyle görüştük, daha önce AFAD'la da görüşmüştük. Yazışmalar yaptık, işte "Hâlen oradayken bunların bir profillerini kolayca çıkarabilir miyiz?" diye. Ama şu anda biliyorsunuz bir değişiklik oldu. Onları da aynı şekilde çalışıyoruz çünkü hepsi hedef kitemizde.

Tabii, bunların dikkat ederseniz sonunda bir de şu sağ tarafta neler yapacağımız var.

Bir de, işte, diyelim ki ilk hedefimiz bu istihdam altı olanları acaba geri döndürebilir miyiz diye de bir hedefimiz var eğer uygun olursa. Hani belki girişimci desteğini oralarda verebiliriz falan diye, işte Cumhurbaşkanımızın da bu ifadeleri çerçevesinde. Bir de öyle bir çalışmamız var. Acaba o taraflara bir geri dönüş yaptırabilir miyiz diye. Bir de öyle bir kısmı çalışıyoruz.

BAŞKAN – Bu bağımsız çalışmalarla ilgili... Yani mesela berberi, kasabı veya marketi olan Suriyeliler var. Şimdi, onların da bir sorun yaşadığıyla ilgili sahada bilgiler edindik. "Biz çalışma iznini almaya gittiğimizde önce işletme iznini al; işletme iznini almaya gittiğimizde de iş yeri açma iznini al; iş yeri açma iznini almaya gittiğimizde önce çalışma izni al gibi bir handicapla karşılaşıyoruz." dediler. İşte, "Yerel yönetimler ile Çalışma Bakanlığı arasında gidip geldik." diyorlar. Nedir bunun şeyi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Şimdi, efendim, o bize de geliyor ve biz sürekli belediyeler dâhil hepsini hatta Mahalli İdareler Genel Müdürlüğümüze de yazı yazdık bunların bilgilendirilmesi için de. Şimdi, bunun prosedürü var. Bu, sadece bizimle de ilgili değil normal, yerel bir Türk kişi de bir berber dükkânı açsa önce gidiyor biliyorsunuz ruhsatını alıyor, iş yeri açma ruhsatını. En son belediyeden çalışma ruhsatını alırken belediye diyor ki: "Çalışma iznini getir." Yoksa, vergi kaydını mı yapacak, Ticaret Sicil Gazetesi'nde mi yayınlıyacak. Şirketini kuruyor ya da iş yerini açıyor bakın, vergi işlerini falan hallediyor. Belediyeden en son o duvarına astığı ruhsatı almaya giderken biz devreye giriyoruz. Prosedürü var, bunu da anlatıyoruz. Biz bunu aslında İçişleri Bakanlığımıza...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Belediyeler bilmiyor o zaman.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet. Aslında belediyeler de biliyor efendim arada birtakım –aslında demin bir vekilimiz sordu, siz de çok güzel anlatınız- araçlar var, biz bunları aşamıyoruz. Onlar alıyorlar, oraya götürüyor, oraya getiriyor derken arada heder oluyor. O arada zaten dükkânı açıyor yani.

BAŞKAN – Şimdi, nedir bunun prosedürü? Mesela berber dükkânı açmak isteyen kişi ve ustalık belgesini de halk eğitimden onaylatsın.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Hayır, bakkal açsın mesela, ustalık belgesi değil.

BAŞKAN – Bakkal açmak için...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bakkal açması için yeri kiralar, vergi levhasını alır.

BAŞKAN – Maliyeye gidip kayıt yaptırabilir mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii ki.

BAŞKAN – Mali kaydını yaptırılabilir mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, onları alıyor çünkü biz onları istiyoruz.

BAŞKAN – Peki, çalışma izni olmadan maliye kaydı oluyor mu?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii ki. Efendim, siz de daha iyi bilirsiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) - Bir de sahada en çok söylenen şey şu: Bunlar dükkân açıyorlar vergi ödemiyorlar.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çünkü kaçakta bizde izin almadığı için öyle. Çünkü bizden izin alsa SGK’ya kayıt yaptıracağız, eski deyimle BAĞ-KUR. Şimdi, orada da öyle bir durum var biliyorsunuz.

BAŞKAN – Yani önce siz diyorsunuz, herhangi bir...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – İş yerini kur. Yani vergi levhanı, bütün işlemlerini tamamla.

BAŞKAN – Buraya kadar çalışma izni istenmiyor mi kişiden?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – İstenmiyor. Bakın, en son belediyeden ruhsat alırken belediye haklı olarak diyor ki: Senin çalışma iznin var mı? Belediyeler biliyor bunu aslında. Ondan sonra bize geliyorlar, biz de hemen veriyoruz, bir belge veriyoruz zaten ona çünkü bağımsız çalışma izni öbürü gibi değil, daha kolay. Hatta bize önce gelirse...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Önce veriyor musunuz çalışma iznini, ruhsat almadan önce?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Onu söyleyeceğim. Bize gelip de başvurursa bu Suriyeli ya da başkası hiç fark etmez. Ben “Türkiye’de bir market açacağım.” derse bize geliyor, bize başvurursa biz ona üç ay geçerli olmak üzere geçici bir belge veriyoruz.

BAŞKAN – Tamam, bunu öğrendiğimiz iyi oldu.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Üç aylık belge veriyoruz diyoruz ki, “Eğer soran olursa ben şu işlemleri tamamlayınca gidip izin alacağım.” Bizim zaten yazımızda da o oluyor. “Çalışma iznini almak üzere...” falan deyip başlıyoruz. Öyle bir üç aylık bir belge veriyoruz kendisine.

BAŞKAN – Önce size gelecek geçici belgeyi alsın.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, onu alırsa hiç sorun yok.

BAŞKAN - O belgeyle maliye kaydını, SGK kaydını, diğer işlemlerini yapısın.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yapsın, belediyeye gidince onu istiyor zaten.

BAŞKAN - Gitsin belediyeden iş yeri açma iznini alsın, aldıktan sonra size gelsin, bunu kalıcıya çevirsin.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet.

BAŞKAN – Tamam.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Mevcut uygulamamız da öyle yani dışarıdan gelen birisi de öyle. O niye öyle efendim? Demin onu söyleyecektim, siz de bilirsiniz, bir işçilerin hizmet serbest dolaşımı var; bir de sermayenin serbest dolaşımı var. Dolayısıyla, iş yerini açabiliyor kişi. Niye biz çalışma iznini sonradan yapıyoruz? Eğer iş yerini kendi üstüne ruhsatlandırılacaksa çalışma izni lazım. Yoksa herhangi bir yabancı gelip burada şirket kurabilir, gidip ülkesinde oturabilir, hiçbir sıkıntı yok. Bize de gelmeyebilir bakın. Bu sermayenin serbesti dolaşımı.

BAŞKAN – O çalışma iznine de ihtiyaç yok o zaman.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – İhtiyaç yok çünkü iş yerini kurdu, başına da birisini verdi, Türk ya da bir başka yabancı. Kim çalışacaksa yabancıysa biz ona izin veriyoruz. Yani yaklaşım bu.

BAŞKAN – Şirketin ortaklarına çalışma izni vermiyor musunuz?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – İsterse veriyoruz ama adam şirket ortağıdır, yurt dışında duruyordur hiç burayla ilgisi yok.

BAŞKAN – Bununla ilgili ticaret odaları istemiyor mu?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – İstemiyor efendim. Bakın, Ticaret Sicil Gazetesi’nde yayınlanabilir.

BAŞKAN – Anladım. Çünkü orada aslolan sermayedir.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, aslolan sermayedir. Malumunuz, söyledim yani bir sermayenin serbest dolaşımı var. Biz orada bütün kapıları açtık, yeni değil on sene önce.

BAŞKAN – Zaten 10 bin şirket var Türkiye’de Suriyelilere ait.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii ki çoğunun bizde çalışma izni yok çünkü adam şirket ortağıdır Kuveyt’lidir mesela.

BAŞKAN – 10 bin Suriyelinin Türkiye’de şirketi var.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Kayıtlı olarak?

BAŞKAN – Kayıtlı olarak.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Ama ruhsat kendinin üstüne olmayabilir.

BAŞKAN – Olmayabilir, tabii, anladım. Oranın CEO’su olmayabilir, yönetim kurulunda aktif görev almayabilir falan, neyse.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii. Bakın, biraz önce nitelikli dediğimiz o. Şirket ortağı olabilir bir yabancı. Sadece senede 2 kez yönetim kurulu toplantısına gelecektir. Eskiden biz bunlara çalışma izni veriyorduk, onları kaldırdık şimdi. Bir muafiyet belgesi veriyoruz, o sürede geliyor, toplantısına katılıyor, gidiyor yani ne ülkeye girişte sıkıntı yaşıyor ne buradaki duruşunda sıkıntı yaşıyor; onu da kolaylaştırdık. Yani oradaki fark o Sayın Başkanım.

Malumunuz, sermayenin serbest dolaşımına bütün kapılar açık. Adam başında durmayacaksa, imza atmayacaksa işin doğrusu, hiçbir yere imza atmayacaksa, sorumlu müdür değilse hiçbir sorunu yok. Kurar, sermayesini de verir, birine ortak da olur ama kendisinin bir şeyi yoktur, kârdan alacaktır. Durum bu, hiçbir sıkıntımız yok orada.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Peki, illerde ofis açma fikriniz var. Bunları Bakanlık çalışanları olarak mı istihdam edeceksiniz? Ofis açtınız diyelim.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Proje kapsamında Sayın Vekilim. Bir proje başlattık onunla ilgili. Birkaç kurumla çalışacağız inşallah, işte, Uluslararası Göç Örgütü, Uluslararası Çalışma Örgütü falan; farklı yerlerle. Hatta son, FAO’yla da görüştük. Bizim imkânlarımızın olmadığı yerde, sadece biz değil... Mesela, Antep’te olduğu gibi, şimdi Bursa istedi mesela onu duyunca. Ticaret odasının içerisinde mesela kendisi bir yer tahsis ederse levhamızı asacağız, gerekirse İŞKUR’dan görevli koyacağız. Onlara şöyle bir prosedür yaptık, onlarla da konuştuk: “Eğer oraya oturtacağınız sizin elemanınız varsa bize gönderin, biz bir haftada eğitelim.” Eğittik, Antep’tekileri eğittik, 2 kişiyi, gönderdik, orada masa başında onlar oturacak aynı bizim elemanımız gibi ama ticaret odasının elemanı olacak. Ama orada da şöyle bir sıkıntı oldu: Kurumu görünce gitmek istemiyorlar nedense. Biz de o yüzden farklı projelere yöneldik. Dışarıda bağımsız bir yer açalım, yoldan geçerken -turizm danışma ofisi gibi- gitsin, danışsın diye. İnşallah onlara yöneleceğiz şu anda.

BAŞKAN – UK çalışma izinleri...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, bu da uluslararası koruma efendim.

BAŞKAN – Bunlar uluslararası koruma başvurusu yaptıktan kaç ay sonra çalışma izni alabiliyorlar?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Onlar da altı ay. Yine, şöyle alakalı.

BAŞKAN – Kanunda “altı ay” diyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, geçici korumayla aynı.

BAŞKAN – Mülteciler ile şartlı mülteciler veya UK arasındaki fark, bu altı ay değil mi? Onun dışında çok fazla fark yok.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Efendim, mülteciler bize başvurmadan çalışabiliyorlar. Almak zorunlu olanlar yukarıda... Mülteciler doğrudan çalışabiliyor. İkincil koruma statüsü sahipleri de doğrudan, bize gelmesine gerek yok.

BAŞKAN – Onlara gerek yok.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Ama diğerleri bize geliyor, onlarda altı ay arıyoruz çünkü.

BAŞKAN - Bir de sektörel daraltma yaptınız mı hiç? Kanun “Sektörel daraltmalar yapılabilir.” diyor UK’ya.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yapmadık.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, Afganlılar Türkiye’ye geldi, uluslararası koruma başvurusu yaptı, yaptıktan altı ay sonra çalışma izni alabiliyorlar. Bunlarda herhangi bir sınırlama yok.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yok efendim.

BAŞKAN – O kadar yani. Ama biz mülteci izni vermiyoruz, Avrupa’dan gelenlere mülteci hakkı veriyoruz ya. Mülteci olursa sorun yok ama ikincil koruma statüsü de vermedik daha. İnsani korumada da yok değil mi çalışma izni?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Var efendim. Göç İdaresine sorarak veriyoruz.

BAŞKAN – Onu da sorarak veriyorsunuz.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet. Uluslararası korumayı da soruyoruz efendim, öyle bize başvurdı, hemen vermiyoruz. Aslında “otuz gün” diyorum ya, onun içinde, malumunuz, birtakım prosedürleri var.

BAŞKAN – Güvenlik dışında başka bir şey bakılmıyor ama.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Onu İçişleri Bakanlığı...

BAŞKAN – Yani sektörel daraltma yok.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet.

Ama bir kere şöyle bir durum olmuştu: Bir basın kuruluşunda çalışacak bir uluslararası koruma başvuru sahibi. Önce biz izin verdik, sonra bize bir görüş geldi “Şu şu konularda sakınca olabilir.” diye. Sonra iptal ettik. Sordular, onlara söyledik, başka şekilde verildi. Yani bazı sıkıntılar olabiliyor bazı alanlarda.

BAŞKAN – Anladım.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Dolayısıyla aslında o süreç onunla ilgili efendim yani verilebilir, hani “Kayıtlı olsun.” deniyor ama hakikaten takibi zor malum olduğu gibi. Bizce bir mahzuru yok ama çünkü bizim arkamızda İçişleri Bakanlığı var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Yani kişiye “Otuz gün sonra gel.” deyip bir yere göndermektense “Tamam, gel, başla.” Değil mi? Biliyorum, şurada, şu anda burada işe başlattım ben bu adamı, güvenlik soruşturmasının sonucunda da elimle koymuş gibi bulma şansım var. Öbür türlü, gidecek.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, diyor ki: “Zaten otuz gün Türkiye’de yaşıyor bu.”

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ama gidiyor, nereye gittiği bilinmiyor.

BAŞKAN – Çalıştığı iş de çok stratejik, güvenlikle ilgili bir iş değil; bir lokantada çalışıyor, başka yerde çalışıyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bunu valilerimizle de konuştuk “Bir şey yapabilir miyiz?” diye.

BAŞKAN – Ben de bürokrasiden gelince, bürokrasi tabii ki önce işi sağlama alıp sonra yapmak istiyor. Siyasetin farkı da siyaset de sorunu çözelim istiyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Aslında efendim, bakın, şurada bir iki sorunuz var, az önce arz ettim size. Birincisi: Bizim çalışma hayatımızın bir genel sorunu, o, hakikaten, malum. İkincisi: Bunların iş gücü piyasasına yaklaşımları, o yardım kesilmesi falan... Yani onun haricinde, bakın, size bir şey söylüyorum: Başvuruya başlayıp da “Ya, bu iş uzadı, almayacağım.” diyenin sayısı -vardır- bir iki tane. Onun da birtakım soruşturmaları uzamıştır.

BAŞKAN - Bağımsız çalışmayla ilgili bir yönetmelik çıkartacaktınız, çıkarttınız mı?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yok. Ayrı, içerisinde var zaten onun. Hayır, uygulama yönetmeliğimizi çıkaracağız o son aşamada. Onu da işte, YÖK dâhil, İçişleri Bakanlığıyla bazı on-line sistemleri de oturtalım, yönetmeliği ona göre yapacağız.

BAŞKAN – Uygulama yönetmeliği çıkmadığı için sorun yaşayanların yaşadığı sorun nedir?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yok çünkü biz kanunumuzda şunu dedik...

BAŞKAN – Geçen yaptığımız çalıştayda o söylendi de. O zaman daire başkanımız da “Yakın bir zamanda çıkaracağız yönetmeliği, çözeceğiz.” demişti.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Çıkaracağız ama on-line sistem oturmadı. Biz şimdi bir haftadır yeni bir sisteme geçtik, yazılı başvuru almıyoruz, KEP’le alıyoruz artık, bir hafta on gün kadar oldu, KEP’le alacağız. KEP’le imzaladığı için artık “Bize dilekçe ver.” “Form gönder.” falan istemiyoruz.

BAŞKAN – Kayıtlı Elektronik Posta. Elektronik postayla başvuru yapılacak.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tebligatı da onunla yapacağız yani kartını göndereceğiz ama artık arada yazışma yok. Bize evrak getirdi, getirmede; Ticari Sicil Gazetesi’ni koydu, koymadı; hiçbir şey istemiyoruz.

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Biz de KEP’e geçtik geçen hafta.

BAŞKAN – Geçtiniz mi siz de?

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Evet, biz de alışmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Yani sistem doğru işliyor mu? Sistem böyle işliyor mu sahada?

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Yani KEP’e daha yeni geçtik.

BAŞKAN – Diğer çalışma izinlerinde...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Hayır, sıkıntımız var, yok değil.

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Yani şöyle: Bize de geçen hafta geldi bunun bilgisi, çalışma izinlerine başvurmamız için KEP’e geçmemiz gerektiği bilgisi. Bize haber geldi, insan kaynakları ofisimize. Sanırım otomasyon sistemi değişmiş. Biz de geçen hafta başvurduk, e-imzayı ve KEP’i aldık, bu hafta artık uygulamaya geçiyoruz biz de.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Hem hızlandıracak o yani evrak geldi, gittiği de kaldıracaktır. Ama orada şöyle bir sıkıntı varmış: Kayıtlı elektronik postanın aynı zamanda tebligata elverişli olması lazım, sadece KEP’i almakla bitmiyor. Çünkü yasal olarak biz onu gönderdiğimizde -sizin karşınızda- sistemde gidip numara alması lazım, öyle bir durum var.

BAŞKAN – Onu PTT’yle...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, yapacaklar ama bütün kurumları zorladı Sayın Başkanım yani hepsi geçsin diye. Hem e-devlete geçiyoruz inşallah.

BAŞKAN – Devam edebilirsiniz Genel Müdürlüm.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bu bizim söylediğimiz sistem, yeni sistem, onu söylemiştik.

BAŞKAN – Evet, bunları konuştuk zaten.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bu da yine yeni sistemin tanıtımı, KEP’le geçiyoruz diye efendim.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Anladığım kadarıyla sahada ciddi bir bilgilendirme sorunu ve kayıt dışılığı kayıt içine almakla ilgili Türkiye’de, Türk vatandaşlarında olduğu gibi genel problem var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – İnsanlar genel olarak “Çok zor başvurmak, işlem yapmak çok zor.” gibi bir önyargıyla yaklaşıyorlar.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet, biz de onu yenemedik yani haklısınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Anlatacağız yani onun için.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – İşte, şeyleri dağıttık, inanın sokaklara bile attık o küçük şeyleri, bir de haklarını da yazıyoruz oraya.

BAŞKAN – Şimdi çağrı merkeziniz var sizin, Çalışma Bakanlığının ama tabii Türkçe hizmet veriyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Arapça da koyduk efendim.

BAŞKAN – Koydunuz mu?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Tabii, koyduk.

BAŞKAN – Bu YİMER’e de (Yabancı İletişim Merkezi 157) bence bu konuda bilgilendirme yapıp... Hem oraya bedava ulaşılabilir, biliyorsunuz sizinki paralı, orası bedava.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Direkt 170’e bağlasın onlar.

BAŞKAN – Onu da yapabilirler, şey olarak. Orada çok dilde hizmet veriliyor. Bence beraber de bu konu orada işlenip yoğun bir bilgilendirmeye gidilebilir.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Olur efendim, görüşürüz.

BAŞKAN – Aslında, süreç her geçen gün basitleşiyor ama tabii, insan bilmediği zaman çekiniyor, korkuyor “Acaba oraya gittiğim zaman yanlış, başka bir tepkiyle mi karşılaşırım?” vesaire gibi korkulardan dolayı başvuru azalıyor ister istemez. Yabancı bir ülkede, bir de uluslararası koruma başvurusunda bulunan birçok kişi zaten bir travma yaşamış kendi ülkesinde, o travmanın da etkisi var. Bu konuda bilgilendirme yaparsak ben bu sayıların, kayıt içiliğın artacağını, istihdamın artacağını düşünüyorum. Ama görebildiğim kadarıyla sistem her geçen gün geliştiriliyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet.

Başkanım, biz Göç İdaresiyle birlikte şu anda çalışıyoruz. Biz hem beraber broşür bastırıyoruz şu anda bizim prosedürü de içeren hem de YİMER’e yönelik bir çalışmamız var. İnşallah yakın zamanda devreye sokacağız. Broşürleri de muhtemelen dağıtacağız. Göç İdaresi bürolarına da genellikle koyacak, beraber bir ortak çalışmamız var.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, Turkuaz Kartları...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Turkuaz Kart çok önemli, çok gecikmişiz.

BAŞKAN – Evet, bence onu biraz daha aktivite etmek lazım.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Efendim, Turkuaz Kart’ta -burada vardı da uzamasın diye çıkardım- şöyle: Bakın, Turkuaz Kart yalnız başına bir şey değildir. Turkuaz Kart, ülkeye çekilecek sermaye ya da nitelikli iş gücü için birkaç sistemden birisidir. Biz, bize düşeni yaptık orada, anlatabiliyor muyum? Dolayısıyla DEİK’le falan ortak çalışıyoruz.

BAŞKAN – Evet, Vatandaşlık Kanunu’ndaki yaptığımız değişikliği de biliyorsunuz, orada da bir değişiklik yaptık.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Evet yani biz de orada kendimize düşeni...

BAŞKAN – Süreci kolaylaştırdık tabii ki. Oradaki hedefimiz, ekonomik, akademik, entelektüel potansiyelin hızlı bir şekilde Türkiye’ye doğru akmasını sağlamak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Yurt dışına kaçırmadan...

BAŞKAN – Evet, Türkiye’de ise yurt dışına doğru kaçmasına engel olmak. Tabii, bürokratik süreçleri orada mümkün olduğunca hafifletmek lazım. Suriyelilere de biz bunu ısrarla söylüyoruz. Her ne kadar Genel Kurulda çıkarılsa da Turkuaz Kart verilmesi süreçlerinin önünü açmak lazım. Şöyle bir sorun yaşanıyor: Şimdi Suriyeli...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Neden Suriyelilere verilmesini...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Efendim, Turkuaz Kart’ın amacı başka, bakın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Aynı nitelikte Suriyeli varsa niye o zaman “başka” diyorsunuz, ben anlamadım.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Hayır, hiçbir sıkıntı yok.

BAŞKAN – Zaten biz onu söylüyoruz, bütün Suriyelilere verelim demiyoruz.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Suriyeli de olabilir, aynı nitelikte ise verebiliriz, hiçbir sıkıntı yok.

BAŞKAN – Biz zaten diyoruz ki: “Niteliği değiştirmeden Türkiye’de hangi vasıfla -ikamet izniyle mi bulunuyor, geçici koruma statüsüyle mi bulunuyor veya uluslararası koruma statüsüyle mi bulunuyor- bulunduğu bakmadan, o nitelikleri taşıdıktan sonra o potansiyel başka yere akıp gitmesin. Dolayısıyla onlara da verelim.” Genel Kurulda biz çıkardık zaten, Meclis olarak biz çıkardık. “Geçici koruma” kelimesini orada çıkardık, “Bulunan yabancılar da dâhil olmak üzere...” diye yazıyordu kanunda, o üç kelimeyi çıkararak bunu şey yaptık ama bunun verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bir de şöyle durum var: Şimdi, mesela, Suriyeli akademisyenler Türkiye’de çalışıyorlar, gerçekten bir akademik potansiyel var, şimdi bunları Türk vatandaşı yapıyoruz, diyoruz ki: “Biz bu konuyu Türk vatandaşı yaparak çözeriz.” Çözemedik, yeni bir sorunla karşılaştık. Neden? Türk vatandaşı oldukları gün Türk akademisyenlerinin tabi oldukları sisteme tabi oldukları için bu kez üniversitelerde çalışamıyorlar, kadro yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Kadro yok.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yabancıda da bir sıkıntı yok efendim, bildiğim kadarıyla.

BAŞKAN – Ama Türk vatandaşı olsun, her yıl çalışma izni almasınlar istiyoruz çünkü her yıl çalışma iznine başvuruyorlar. Biz şimdi onlara Turkuaz Kart verirse her yıl çalışma iznlerine başvurmayacaklar. Dolayısıyla o akademik potansiyel de bürokrasinin şartları altında ezilmeyecek. “Türk vatandaşı olun.” dedik, Türk vatandaşı yapıyoruz, yapınca da bu kez dediğim gibi, kadro yok, başka sorunlarla karşılaşmaya başladılar. Onu sahada görüyoruz tabii.

Yine, çalışma hayatında Türk vatandaşı olmak istemiyor bazı Suriyeliler, yoğun bir şekilde onu da görüyoruz. Neden? Türk vatandaşı oldukları gün başka sorunlarla karşılaşıyorlar.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Bir de çalışma izni aldığı anda araba dâhil, biliyorsunuz, bazı kolaylıkları var.

Efendim şöyle: Niye bir yıldır? Daha önceden izinlerini YÖK veriyordu onların, şimdi, bize geçti yeni kanunla. Biraz önce size arz etmiştim, biz on-line sistemimizi kurduğumuz anda normale tabi olacaklar, o bir yıl kalkıyor zaten. Yani süreden bağımsız verebileceğiz. Biz onu düşünerek sistemi de kurguladık şu anda, o sıkıntıyı çözmek için. Onlar bize de iletildi “Bir yıl, bir yıl çok zor.” diye. Bize geçecek ama YÖK’ün, malumunuz, sistemi uygun değilmiş henüz bizimle on-line bağlantıya, şu anda -web servis deniyor onlara- onun üzerinde çalışıyor teknik arkadaşlarımız.

BAŞKAN – Sporcuların, sanatçıların çalışma izinleri hâlâ yine ilgili bakanlıklarda mı, sizde mi?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Şöyle: Bizde. Aynı şekilde onlarla da on-line sistemimiz çalışıyor yani web servisler...

BAŞKAN – Otorite kim bu konuda? Mesela, bir sporcuya çalışma iznini kim veriyor?

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Sporcuya şöyle: Profesyonelse mesela Futbol Federasyonu, biliyorsunuz, Gençlik Spor Genel Müdürlüğü “Evet.” dediğinde veriyor şu anda, bize bilgi veriyor. Ama biz aramızda şu anda çalışmayla web servisi yapabilirsek başvuracaklar, sistem on-line gelip gidecek, yine onlar verecek ama bize kaydı otomatik düşmüş olacak.

BAŞKAN – Anladım.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Yani yine sistemi bizden almış olacak, biz kartı göndereceğiz.

BAŞKAN – Sizin dışınızda hangi kurumlar şu anda çalışma izni veriyor? YÖK öyle gözüktüyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – YÖK veriyor ama yine bizim adımıza veriyor.

BAŞKAN – Spor Bakanlığı...

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Spor Bakanlığı veriyor. Onun haricinde de...

BAŞKAN – MİT veriyor.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Onlar ayrı, zaten onlar bu kanunun kapsamı dışında.

Serbest bölgeler vardı, onları da bize bağladık. Ekonomi Bakanlığına serbest bölge müdürlüklerinde başvuruyorlar, sistemi kurduk orada, açtık.

BAŞKAN – Ekonomi Bakanlığının da vardı.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Vardı, o bize geçti. Ama Sayın serbest bölgelerde başvuruyu alıyorlar, on-line bize düşüyor, biz buradan kartını gönderiyoruz. Diğerleri de böyle olacak Sayın Başkanım yani YÖK ve sporcu başvuruları.

BAŞKAN – Ortak karar verilecek.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Ortak olacak, sistemimizi ona göre kuruyoruz inşallah.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SADETTİN AKYIL – Ben de saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

(Toplantıya katılanlar kendilerini tanıttı)

Serap Hanım, şu anda yürüttüğünüz kaç proje var?

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Şöyle: Bizim hep devletle yürüttüğümüz projeler var aslında, kurumun içerisinde yürüttüğümüz, Avrupa Birliği gibi kurumlarla yürüttüğümüz projeler var, sanıyorum 6 tane projemiz var totalde şu anda.

BAŞKAN – Avrupa Birliğinin finans desteğiyle yürütüyorsunuz bunların hepsini değil mi?

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Evet, büyük oranda Avrupa Birliğinin desteğiyle yürütüyoruz.

BAŞKAN – ECO’yla mı çalışıyorsunuz?

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – ECO’yla çalışıyoruz.

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Son bir yılda Türkiye’de yürüttüğümüz projelerin büyük bir kısmını AFAD’la koordineli bir şekilde yürüttük. Geçtiğimiz altı ay içerisinde Öncüpınar kampında 16 bin kişiye hizmet verecek şekilde bir su arıtma tesisi kurduk. Bununla birlikte, yine, AFAD’dan bize gelen talepler doğrultusunda kampın ihtiyaçlarını karşılamak üzere çamaşır makinesi tedariki sağladık.

BAŞKAN – Kamp dışında bir projeniz var mı?

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Kamp dışında da Serap Hanım’ın anlattığı, yine, örneğin, Kilis’te Kilis Belediyesiyle yapmış olduğumuz bir protokol çerçevesinde oradaki Suriyelilerin evlerinin rehabilitasyonuna yönelik bir çalışmamız var. Aynı şekilde, İslahiye ve Nizip’te şu an aktif olarak çalışıyoruz.

BAŞKAN – Çalışma Bakanlığıyla ortak bir çalışma yürütün bence. Bakın, çalışma hayatında bilgilendirme, farkındalık çok önemli.

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Bizim için çok önemli bir seans oldu çünkü yedi yılın sonunda artık uyum politikaları uygulanmaya başlandı ve geçim kaynakları bizce de çok çok önemli. Suriyelilerin istihdama katılması çok önemli bir konu ve biz Aralık 2017 itibarıyla Şanlıurfa’da da iznimizi aldık. Ben de Sayın Genel Müdürdümen...

BAŞKAN – Hangi illerde izin aldınız?

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Gaziantep, Hatay, Kilis ve Urfa’da şu an aktif olarak çalışıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi, 3 milyar euronun ikinci diliminin projelendirilmesiyle ilgili çalışmalara başlandı, birinci dilimin projelendirme aşamaları tamamlandı bildiğim kadarıyla. Bana göre, burada, mesela çalışma hayatına erişimle ilgili iyi bir farkındalık, geniş bir farkındalık oluşturulması gerekiyor hem toplumda hem Suriyelilerle yani bunun iki taraflı yapılması gerekiyor. Şimdi, işverenle de bu farkındalığın oluşturulması, kamuoyunda oluşturulması gerekiyor. Zaten sivil toplum da bu konuda bence Bakanlıkla iş birliği yapabilir, öyle gözüküyor, bugünkü toplantıda o gözüküyor, kamuoyuna bir bilgilendirme yapmamız gerekiyor, onu hissettik.

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Biz şunu vurgulayabiliriz Sayın Başkanım, geçim kaynaklarıyla ilgili Sayın Genel Müdürün anlatmış olduğu alanda ofis açmayla ilgili, Sayın Vekilimizin de sorduğu soruyla ilgili: Biz böyle bir projeye talip olabiliriz, Urfa’da olabilir, Gaziantep’te olabilir yine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla koordineli bir şekilde. Bizce de şu an açıkçası bir koordinasyon eksikliği görünüyor gibi gözüküyor. Yani alanda bilgilendirme amaçlı biz de o konuda böyle bir projeye destek verebiliriz Sayın Başkanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Türkiye’de AFAD dışında iş birliği yaptığınız başka bir sivil toplum kuruluşu var mı?

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Türk Kızılayıyla çalışıyoruz, yine belediyelerle çalışıyoruz, Kilis Belediyesi, İslahiye Belediyesi gibi. Yayladağı...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Tamamen sivil toplum kuruluşu olarak var mı iş birliği yaptığınız, Antep’te mesela?

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Şöyle: Daha önce iş birliği yapıyorduk fakat –belki biliyorsunuzdur- Dernekler Dairesi Başkanlığından bu partnerliklerin de artık izne tabi olduğuna dair bir yönetmelik çıktı. Biz de o zamandan sonra prensip olarak şu anda kendi takımlarımızla çalışıyoruz sahada, herhangi bir partner kurumla çalışmıyoruz eğer kamu değilse.

BAŞKAN – Konya’da bir proje yapılabilir. Gerçi Konya’da çalışma izinleri yok ama...

CARE TÜRKİYE TEMSİLCİSİ SERAP MERVE SUNGUR – Çalışma iznimiz yok maalesef. Ama ben güzel bir haber verebilirim. Urfa için bugün onay aldık sabah, iki yıllık bir istihdam projesine başlıyoruz. Urfa Valimizle de görüşeceğiz bu projeyi. Öyle bir şey olursa Urfa’da da bizim hedeflediğimiz, ulaşabileceğimiz kişi sayısı iki senede yaklaşık bin kişi falan. Bu çok iyi bir sonuç verebilir Urfa açısından. Çünkü Urfa aynı zamanda piyasası çok dar ve iş imkânı çok kısıtlı bir yer genel itibarıyla. Belki biz de oraya bir katkı sunabiliriz diye düşündük Valilikle çalışarak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Konya’da Mavi Hilal Vakfı var, biliyor musunuz?

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – IBC. Aslında, Sayın Vekilim, biliyoruz. Mavi Hilal de... Zaten onların güneydoğudaki çalışmalarını takip ediyoruz, kendileriyle de görüşüyoruz. Ben aslen Mardinliyim ama Konya’da yaşıyorum. Yani Konya’da da bir çalışma yapılırsa belki sizinle de görüşmek isteriz Sayın Vekilim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – İnşallah.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

CARE TÜRKİYE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ESAT AKGÜL – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.01

